

УДК 796.344.001.66-057.874

ЗАЦІКАВЛЕНІСТЬ УЧНІВ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ БАДМІНТОНУ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКОЛАХ

М. ХАРКОВА

Ольга СУТУЛА

Харківська державна академія фізичної культури

Анотація. У статті подано результати опитування учнів 5–9 класів 4-х загальноосвітніх шкіл м. Харкова. Виявлено, що в школярів сформовано уявлення про гру в бадмінтон. Результати проведеного дослідження також вказують на те, що нині на уроках фізичної культури практично не використовується гра в бадмінтон, а в школах не проводяться опитування учнів щодо з'ясування їх бажання займатися цим видом спорту.

Ключові слова: навчальна програма, бадмінтон, мотивація, фізичне виховання.

Постановка проблеми та аналіз останніх досліджень і публікацій. Підвищення мотивації школярів до фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності є одним із основних завдань системи фізичного виховання [8, 9]. Це положення знайшло відображення в новій навчальній програмі з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів, прийнятій 2010 року [1, 4]. Вона побудована за модульною системою і передбачає вивчення в межах її варіативної частини видів спорту, вибір яких обумовлено бажанням учнів, що визначається їх обов'язковим письмовим опитуванням наприкінці навчального року, наявністю матеріально-технічної бази, регіональними спортивними традиціями, кадровим забезпеченням. У програмі з фізичної культури було введено варіативний модуль «Бадмінтон», який розрахований на п'ять років послідовного вивчення матеріалу учнями п'ятих – дев'ятих класів [4, 5]. Уведення бадмінтону в шкільну програму з фізичної культури обумовлено простотою та доступністю цієї гри, а також різнобічним її впливом на організм дітей. Однак, ця програма не відповідає низці питань щодо практичного впровадження бадмінтону в реальний навчальний процес загальноосвітніх шкіл. Так, у дисертаційному дослідженні О. Шиян [11] розкриваються особливості впровадження елементів бадмінтону лише на уроках фізичної культури в початковій школі. Ці питання повністю не висвітлено в сучасній науковій та методичній літературі, в якій розкривається переважно система підготовки спортсменів-бадмінтоністів [2, 3, 7, 10], або ж розглядаються можливості використання цього виду спорту, як одного із видів рекреаційної діяльності людини [6, 9].

Дослідження виконано згідно зі Зведеним планом науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури й спорту за темою «Парадигма здорового способу життя в дискурсах фізичного виховання й спорту» (номер державної реєстрації 0111U001716).

Метою цього дослідження є визначення зацікавленості школярів щодо впровадження бадмінтону в систему фізичного виховання загальноосвітніх шкіл м. Харкова.

Завдання дослідження.

1. Проаналізувати навчальну програму з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів і науково-методичні джерела стосовно впровадження бадмінтону на уроках фізичного виховання у школах.

2. Вивчити ставлення школярів загальноосвітніх шкіл м. Харкова до запровадження занять бадмінтоном на уроках фізичного виховання.

Методи та організація дослідження. Для вирішення поставленої мети було проведено спеціальне соціологічне дослідження. У ньому взяли участь 415 учнів 5–9 класів 4 загальноосвітніх шкіл м. Харкова. В процесі дослідження використовували анкету закритого типу, яка дозволила: а) визначити рівень інформованості школярів щодо гри в бадмінтон та їх ставлення до цього виду спорту; б) з'ясувати, чи займаються учні у школі бадмінтоном як видом спорту, що передбачений варіативною складовою навчальної програми з фізичної культури; в) визначити ставлення школярів до проведення в школі змагань з бадмінтону.

Виклад основного матеріалу. Узагальнені результати опитування школярів подано в табл. 1. Їх аналіз показав, що близько 90% школярів знайомі з грою в бадмінтон (запитання 1). Цю інформацію вони отримують з телевізійних програм, що зазначили 4,6% респондентів; від батьків, на що вказали 28,1% опитаних учнів; від учителів, що відзначили 3,5% школярів; від друзів, на що вказали 31,2% учасників соціологічного дослідження; а 32,6% школярів з грою в бадмінтон познайомилися в процесі організації дозвілля (запитання 2). Наведені результати опитування свідчать про те, що нині більшість школярів середніх класів загальноосвітніх шкіл м. Харкова мають уявлення про бадмінтон. Це відкриває широкі перспективи для впровадження цього виду спорту в систему шкільного фізичного виховання.

У ході дослідження більшість школярів (84,1%) зазначили, що їм уже доводилося грати в бадмінтон (запитання 3), однак на уроках фізичної культури ця гра практично не використовується, що відзначили 96,6% опитаних (запитання 4). Разом із тим, як свідчать результати соціологічного дослідження, більше ніж половина школярів (68,3%) хотіли б грати в бадмінтон на уроках фізичної культури (запитання 5). Однак 92,4% учнів зауважили, що в школі їх не запитували про їхні інтереси та бажання займатися тими чи іншими видами спорту, які введені до варіативної частини навчальної програми з фізичної культури (запитання 6). Отримані результати свідчать про те, що в сучасній системі шкільного фізичного виховання все ще недостатньо враховуються фізкультурно-спортивні бажання та інтереси учнів, що не сприяє підвищенню в них мотивації до фізкультурно-оздоровчої й спортивної діяльності.

Таблиця 1

Обізнаність школярів загальноосвітніх шкіл м. Харкова щодо бадмінтону та зацікавленість у впровадженні цієї гри на уроках фізичного виховання

№ з/п	Запитання	Варіант відповіді	
		Так (%)	Ні (%)
1	Чи знайомі Ви з грою в бадмінтон?	90,3	9,7
2	З яких джерел Ви отримуєте інформацію щодо бадмінтону?		
	а) з телевізійних програм	4,6	-
	б) у процесі проведення дозвілля	32,6	-
	в) від батьків	28,1	-
	г) від учителів	3,5	-
	д) від друзів	31,2	-
3	Чи грали Ви коли-небудь у бадмінтон?	84,1	15,9
4	Чи використовують у Вашій школі на уроках фізичної культури гру в бадмінтон?	3,4	96,6
5	Чи хотіли б Ви грати в бадмінтон на уроках фізичної культури?	68,3	31,7
6	Чи запитували Вас про Ваше бажання займатися бадмінтоном на уроках фізичної культури?	7,6	92,4
7	Чи хотіли б Ви, щоб у Вашій школі проводилися змагання між класами з бадмінтону?	84,2	15,8
8	Чи хотіли б Ви брати участь у шкільних змаганнях із бадмінтону?	26,4	73,6
9	Чи приходили б Ви на шкільні змагання з бадмінтону вболівати за своїх товаришів?	79,4	20,6
10	Чи доводилося Вам дивитися спортивні змагання з бадмінтону?	46,0	54,0
11	Чи хотіли б Ви відвідувати шкільну секцію з бадмінтону?	25,0	75,0

Результати проведеного дослідження вказують на те, що половина школярів (46%) дивилася спортивні змагання з бадмінтону (запитання 10), а 35% бажають займатися бадмінто-

ном у спортивних секціях (запитання 11). Результати соціологічного дослідження свідчать також про те, що 84,2% учнів хотіли б щоб у їх школі відбувалися змагання між класами з бадмінтону (запитання 7). Більшість школярів (79,4%) приходили б на такі змагання вболівати за своїх товаришів (запитання 9). Однак лише 26,4% школярів бажають брати участь у шкільних змаганнях з бадмінтону (запитання 8). Наведені результати свідчать про те, що для підвищення мотивації учнів 5–9 класів до занять бадмінтоном необхідно проводити в школах спортивні змагання з цього виду спорту.

Висновки:

1. Проблему впровадження бадмінтону на уроках фізичної культури не достатньо висвітлено в спеціальній науковій літературі.
2. У результаті опитування школярів виявили, що понад 90 % опитаних знайомі з грою в бадмінтон та близько 85 % із них грали в бадмінтон на дозвіллі.
3. Результати проведеного соціологічного дослідження вказують на те, що нині в загальноосвітніх школах м. Харкова на уроках фізичної культури практично не використовується гра в бадмінтон. При цьому близько 70 % опитаних школярів хотіли б на уроках фізичної культури вивчати бадмінтон.

Перспективи подальших досліджень полягають у більш глибокому та всебічному вивченні ставлення школярів до гри у бадмінтон та у дослідженні особливостей практичного впровадження бадмінтону в систему фізичного виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Список літератури

1. Державна цільова соціальна програма «Молодь України» на 2009-2015 р. : постановва Кабінету Міністрів України від 28 січня 2009 р. № 41.
2. *Карпенко В. И.* Методика реализации индивидуального подхода в совершенствовании скоростно-силовых качеств бадминтонистов / В. И. Карпенко // Проблемы совершенствования физической культуры, спорта и олимпизма в Сибири : материалы Всерос. науч.-практ. конф. молодых ученых / [под общ. ред. В.А. Аикина] ; Федер. агентство по физ. культуре и спорту, СГУФКиС, Сиб. олимп. акад. – Омск, 2005. – С. 74–76.
3. *Любиева В. А.* Разнообразие ударов в бадминтоне, выполняемых игроком на сетке, этапы освоения и обучения спортсменов игре на сетке / В. А. Любиева // Проблемы и перспективы развития спортивных игр и единоборств в высших учебных заведениях : материалы II Междунар. электрон. науч. конф. – Харьков ; Белгород ; Красноярск, 2006. – С. 155–161.
4. Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів : затв. Міністерством освіти і науки України, наказ № 1021 від 28.10.2010 р.
5. Про Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України : наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 31.10.2011 р. № 1243.
6. *Полуструев А. В.* Комплексное использование физических средств восстановления на этапе предсоревновательной подготовки квалифицированных бадминтонистов / А. В. Полуструев, С. Н. Якименко, В. Г. Турманидзе // Теория и практика физической культуры. – 2005. – № 4. – С. 35–36.
7. *Помыткин В. П.* Книга тренера по бадминтону : теория и практика // В. П. Помыткин. – Ульяновск : Дом печати, 2012. – 344 с.
8. Фізична культура в школі: 5-11 класи : метод. посібник / за загальною редакцією С. М. Дятленка. – К. : Літера ЛТД, 2011. – С. 117-129.
9. Физическая культура : прогр. доп. образования детей 11-15 лет в условиях санатор.-оздоровит. образ. учрежд. / [под общ. ред. д-ра пед. наук, проф. В. Т. Чичикина] ; М-во образования и науки Нижегород. обл., Гос. обл. санатор.-оздоровит. образоват. дет. центр Лазурный. – Н. Новгород : Нижегород. гуманит. Центр, 2004. – 104 с.: табл.
10. *Шиян В.* Комплексная система тестов оценки перспективных возможностей бадминтонистов на этапе специализированной базовой подготовки / В. Шиян // Физическое воспи-

тание студентов творческих специальностей : сб. науч. ст. / под ред. С. С. Ермакова. – Х., 2001. – № 3. – С. 16–20.

11. Шиян О. В. Обоснование содержания уроков физической культуры с элементами бадминтона для детей младшего школьного возраста : автореф. дис. ... канд. наук по физ. восп. и спорту : [спец.] 24.00.02 «Физическая культура, физическое воспитание разных групп населения» / О. В. Шиян. – К., 2004. – 28 с.

ЗАИНТЕРЕСОВАННОСТЬ УЧАЩИХСЯ ПО ВНЕДРЕНИЮ БАДМИНТОНА НА УРОКАХ ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ В ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ШКОЛАХ Г. ХАРЬКОВА

Ольга СУТУЛА

Харьковская государственная академия физической культуры

Аннотация. В статье представлены результаты опроса учеников 5-9 классов 4 общеобразовательных школ г. Харькова, которые свидетельствуют, что у школьников сформировано представление об игре в бадминтон. Результаты проведенного исследования также указывают на то, что в настоящее время на уроках физической культуры практически не используется игра в бадминтон, а в школах не проводятся опросы учащихся на предмет выяснения их желание заниматься этим видом спорта.

Ключевые слова: учебная программа, бадминтон, мотивация, физическое воспитание.

SCHOOLCHILDREN MOTIVATION TO INTRODUCE BADMINTON TO PHYSICAL EDUCATION CLASSES IN SCHOOLS OF KHARKIV

Olha SUTULA

Kharkiv State Academy of Physical Culture

Abstract. The article presents the results of the survey among 5-9 grades pupils of 4 secondary schools in the city of Kharkiv, which has shown that schoolchildren form an idea about the game of badminton. The results of the study also indicate that today badminton as a game is almost never used at lessons of physical education and schools do not conduct any students' surveys to see whether they want to deal with this sport.

Key words: curriculum, badminton, motivation, physical education.